

РЕШЕНИЕ

№ 162

гр. София, 16.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря К.а Г. Г.ева
като разгледа докладваното от Кристина Филипова Въззивно гражданско дело № 20231000502190 по описа за 2023 година

С решение № 260041 от 20.05.2022 г., т. д. № 23/2019 г., ОС Враца, ОСЪЖДА Гаранционен фонд да заплати на С. Г. М. сумата от 75 000 лв. и на С. Г. М., Г. Б. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А. (в качеството им на законни наследници на ищеца Б. А. М., починал в хода на процеса) сумата 75 000 лв., представляващи обезщетения за неимуществени вреди от смъртта на Т. Б. М., починала при ПТП на ***** г., ведно със законната лихва, считано от 19.01.2019 г. до окончателното изплащане на сумите, като ОТХВЪРЛЯ исковите в останалата част (до сумите от 250 000 лв.) като неоснователни и недоказани.

Срещу решението е подадена жалба от С. Г. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А.. Твърдят, че решението не е взело предвид събраните гласни доказателства и не е отчело спецификата на претърпените неимуществени вреди от смъртта на дъщерята на С. и Б.. Подчертава се, че тя е живеела при родителите си, била бременна с близнаци, баща ѝ искал да сложи край на живота си след загубата ѝ, по-късно за да преодолеят болката искали да осиновят дете, което да заеме мястото на детето на Т. (Б.), което също загинало при катастрофата. Изтъква се, че не е оценена правилно психиатричната експертиза, не са

отчетени застрахователните лимити, съдебната практика, обществено икономическите условия. Прави се възражение, че извода за принос от загиналата (50 %) не е доказан, тъй като не е установено пълно и главно от Гаранционен фонд, че Т. е знаела, че водачът е бил неспособен и алкохолно повлиян. Претендират да се присъди пълният размер на обезщетенията от по 250 000 лв. за всеки родител, както и разноски.

Срещу решението своя самостоятелна жалба е подал и Г. Б. М., един от наследниците на починалия в хода на процеса Б. М.. В нея се изложени напълно идентични съображения с тези, закрепени в другата въззивна жалба.

В постъпил писмен отговор от Гаранционен Фонд се възражава срещу жалбата на С. Г. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А.. Счита решението за правилно, а доводите на жалбоподателите за неоснователни.

Третото лице помагач в процеса на страната на Фонда – К. Й. Д., в о.з. заявява становище, че присъдените обезщетения са достатъчни.

Въззивните жалби са подадени в срок, срещу валидно и допустимо съдебно решение, преценено като такова в съответствие с чл. 269 ГПК.

Софийски апелативен съд при преценка на доводите на страните и доказателствата по делото намира следното:

Предявени са искиове с правно основание чл. 558, ал. 5 ГПК.

Ищцата С. Г. М. и Б. А. М. (починал и заместен от наследниците си С. Г. М., Г. Б. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А.) твърдят, че на 16.09.2018 г. в ПТП загинала дъщеря им Т. Б. М. (23 г.), като причина за инцидента било противоправното и виновно поведение на водача, който нямал сключена застраховка за гражданската си отговорност. Подчертано е, че починалата е била бременна с близнаци, че при инцидента загинала и дъщерята на Т.. Ищите изключително тежко понесли трагичната загуба и претендират за обезщетяване на неимуществените вреди сумите от по 250 000 лв. за всеки от тях, ведно със законната лихва от 16.09.2018 г. до окончателното изплащане и разноски.

Ответникът Гаранционен фонд оспорва исковите по основание и размер, като твърди и наличие на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалата, като се поддържа, че тя се съгласила да пътува в автомобил, управляван от неспособен водач, който преди произшествието е употребил алкохол в нейната компания.

Конституираното в хода на въззивното производство „Ню Лего“ ЕООД не заявява становище.

От събраните доказателства, преценени в съответствие с доводите на страните във въззивното производство, се установява следната фактическа обстановка:

Страните не спорят пред настоящата инстанция, че дъщерята на първоначалните ищци е загинала в резултат на ПТП, настъпило на 16.09.2018 г., поради неправомерно и виновно поведение на водач в пияно състояние (1,4 ‰, установено с влязла в сила присъда – л. 81), като управлявал МПС с 104 км/ч при ограничение от 90 км/ч извън населено място, и чиято гражданска отговорност не е била застрахована.

Св. И. Б. А., дъщеря на ищите, (разпитана на 27.04.2021 г. (л. 163), преди да придобие качеството на страна в процеса след смъртта на ищеца Б. М. на ***** г.) разказва, че тя и сестра ѝ цял живот са живели съвместно с родителите си в един дом в с. ***. К. бил баща на децата на загиналата, но имал друга съпруга и не живеел с Т.. Отношенията между родителите и Т. били много добри – тя купувала инсулин за баща си, а той и 20 лв. да изкарал все на нея ги давал. В деня на трагичните събития, Т., която била бременна и ѝ предстояло раждане след седмица, легнала да си почине, но дошъл племенник на К. и ѝ казал да тръгва, тъй като имало панаир в съседно село и К. настоявал да отиде с детето. Когато разбрали в болницата, че Т. е починала, баща им изпищял като животно. Никой не можел да влезне за разпознаване, на всички им поставили успокоителни. Б. искал да скочи от петия етаж, а С. си внушила, че Т. е жива и К. ще я докара. Б. влошил състоянието си на диабетик, бил с ампутиран крак и нямало кой да се грижи за него, като по тази причина не настанявали С. в специализирано лечебно заведение с оглед нейното тежко състояние за лечение. Б. отказвал да се лекува, нямал желание за нищо, искали да осиновят дете, което да замести загиналото им внуче. Връзката между С. и Т. била толкова силна, че майката приемала факта, че дъщеря ѝ има дете от женен мъж. Родителите се променили, никъде не ходели, никой не вземал С. на работа заради проблемите с психиката ѝ, тя, според свидетелката, не можела да се грижи сама за себе си, не пиела лекарствата от психиатъра, Б. се затварял в стаята ѝ плачел, ходели редовно на гроба.

Св. И. Р. И., видял родителите 6 месеца след инцидента – те вече били други хора, пречупени, майката витаела, била неадекватна, бащата плачел, казвал, че иска да сложи край на живота си, били неработоспособни, не могли да си докарват никакви доходи, а хората коментирали, че С. е полудяла.

Приета е СПсЕ, според която в резултат от злополуката с дъщеря им, ищите са преживели остра стресова реакция, изразяваща се в тревожност, потиснатост, разстройство на съня, плач и тъга за нея. След събитията тази реакция е преминала в разстройство на адаптацията, което се изразява в невъзможност да изпълняват обичайните си задължения и това е продължило около един-два месеца. Двамата не са приемали медик.ти и постепенно с отдалечаване във времето при тях е започнала да намалява интензивността на психотравмата и симптоматиката е отзвучала. Състоянието на ищите е в причинна връзка със загубата на дъщеря им, но към момента на изготвянето на заключението те нямат психично заболяване, а е останал спомена за загубата на дъщеря им и те нямат болестни психологически преживявания.

При така очертаната фактическа обстановка по спорните въпроси се налагат следните правни изводи:

Страните не спорят, че в резултат на ПТП, настъпило на 16.09.2018 г. дъщерята на първоначалните ищци починала. Няма спор, че виновен за инцидента е водач, чиято гражданска отговорност не е била застрахована, което е признато и с влязла в сила присъда. Основен спорен въпрос е какъв следва да бъде размера на обезщетението и налице ли е принос от загиналата, поради знание, че пътува в автомобил, управляван от неправопособен и алкохолно повлиян водач.

Предвид *изричното* изявление в отговора на въззивната жалба от процесуалния представител на Гаранционен фонд, че определеният размер от 150 000 лв. за всеки родител е правилно фиксиран и справедлив, съдът приема, че по делото спорен е само въпросът дали този размер следва да се увеличи (с оглед невъзможността да се влоши положението на жалбоподателите и предвид факта, че Гаранционен фонд не е депозирал въззивна жалба изобщо). Събраните доказателства не налагат такъв извод. По правило за сходни казуси дължимото обезщетение обичайно се определя в размер на около 120 000 лв. (с оглед момента на инцидента 2018 г.,

обществено икономическите условия към него, съдебната практика, принципа на чл. 52 ЗЗД). В случая обаче следва да се приеме, че обезвредата е съответна на спецификата на случая, с оглед младата възраст на загиналата (23 г.), обстоятелството, че тя е била бременна и семейството е очаквало радостно събитие, което не е настъпило, а младата жена е загинала при трагични обстоятелства. Следва да се отчете, че тя е живееела с родителите си, била е в добри отношения с тях, а двамата след трагедията са били в силен шок и тежко емоционално и психическо състояние. В същото време размерът не може да надхвърли 150 000 лв., тъй като СПсЕ е установила, че към момента на изготвянето на заключението родителите нямат психично заболяване и те нямат болестни психологически преживявания. Друг фактор, зачитан от съдилищата и влияещ на обезщетението е наличието на други деца за родителите (всички в конкретния случай участващи в процеса, на мястото на починалия баща), които могат да оказват дължимата подкрепа и грижа на своите майка и баща, като някои от тях (напр. дъщеря им И.) живее и съвместно с тях. Следва да се посочи, че загубата и на внучето на първоначалните ищци безспорно е трагично събитие, което те са преживели, но искът е предявен за обезщетение от смъртта на тяхната дъщеря и само твърдения и доказателства, установяващи последиците от нейната загуба, са релевантни за правния спор.

Що се касае до приетия от първостепенния съд извод за наличие на принос, настоящият състав приема, че същият е необоснован и неподкрепен с *надлежно* събрани по допустимия процесуален способ в хода на производството пред гражданския съд доказателства. Съдът се е позовал на данни от *мотивите на присъдата* на наказателния съд, което е недопустимо. За да се установи дали загиналата е била наясно с обстоятелството, че водачът Д. е неспособен, респ. че същият е консумирал алкохол, е следвало в настоящото гражданско производство да се съберат гласни доказателства, тежест за изискването на които е носел Гаранционен фонд. Подобно искане не е правено нито пред първата инстанция, нито пред въззивния съд. Защитата на Фонда се е свела до искане за изслушване на експертиза, която да посочи как се отразява на реакциите на неспособен водач при нощно кормуване опияняване от порядъка на 1,40 ‰. Дори и да е била допусната тази експертиза не би могла да установи дали и в каква степен загиналата е възприела, че водачът е консумирал алкохол, още по-малко, че тя е знаела, че

Д. не разполага с правоспособност да шофира. Ето защо възражението за принос, което следва да бъде доказано пълно и главно, се явява напълно неоснователно.

При така визираните доводи обжалваното решение следва да бъде частично отменено в частта, в която исковете са отхвърлени за разликата над 75 000 лв. за всеки родител, до сумите от 150 000 лв., като следва да се присъди допълнително за всеки родител по 75 000 лв., или още общо 150 000 лв., с посочените от ОС лихви.

При този изход на спора на процесуалния представител на жалбоподателите адв. В. Б. И. за представителство пред въззивната инстанция се следва сумата от 4 200 лв. Гаранционен фонд следва да заплати държавна такса в размер на допълнително 9000 лв. за двете инстанции.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260041 от 20.05.2022 г., т. д. № 23/2019 г., ОС Враца, *в частта*, в която се ОТХВЪРЛЯТ исковете с правно основание чл. 558, ал. 5 КЗ, предявени от С. Г. М. за разликата над сумата от 75 000 лв. до сумата от 150 000 лв. и от Б. А. М. (починал и заместен в процеса от наследниците си по закон С. Г. М., Г. Б. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А.) за разликата над сумата от 75 000 лв. до сумата от 150 000 лв., като вместо това постановява:

ОСЪЖДА *Гаранционен фонд* да заплати на С. Г. М., ЕГН *****, допълнително сумата от 75 000 лв. и на наследниците на Б. А. М. - С. Г. М., ЕГН *****, Г. Б. М., ЕГН *****, К. Б. А., ЕГН *****, И. Б. А., ЕГН *****, и Б. Б. А., ЕГН *****, допълнително сумата от 75 000 лв., като обезщетение на неимуществени вреди от смъртта на Т. Б. М., ведно със законната лихва от 19.01.2019 г. до окончателното изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260041 от 20.05.2022 г., т. д. № 23/2019 г., ОС Враца, *в частта*, в която се отхвърлят исковете с правно основание чл. 558, ал. 5 КЗ, предявени от С. Г. М. за разликата над сумата от 150 000 лв. до сумата от 250 000 лв. и от Б. А. М. (починал и заместен в процеса от наследниците си по закон С. Г. М., Г. Б. М., К. Б. А., И. Б. А. и Б. Б. А.) за

разликата над сумата от 150 000 лв. до сумата от 250 000 лв.

В останалата част решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд да заплати на адв. В. Б. И. за представителство пред въззивната инстанция възнаграждение в размер на 4 200 лв. на основание чл. 38 ЗА.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд да заплати по сметка на бюджета на съда държавна такса в размер на още 9000 лв.

Решението е постановено при участие на конституираното в производството трето лице „Ню Лего“ ЕООД на основание чл. 226, ал. 2 ГПК и на третото лице помагач К. Й. Д..

Решението може да се обжалва пред ВКС в месечен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____